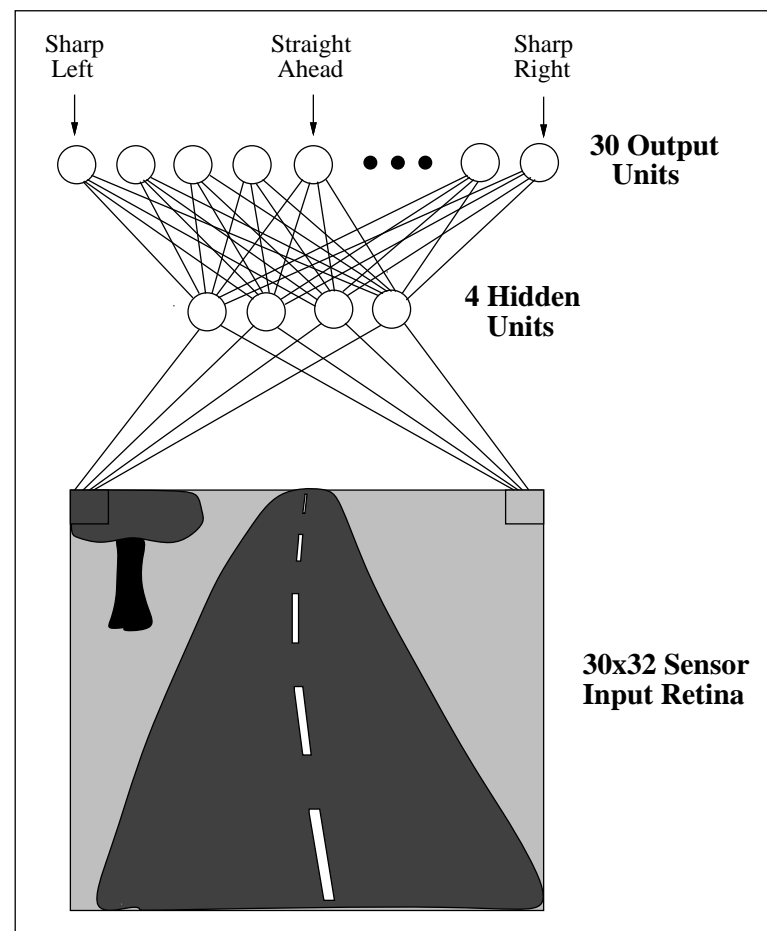

SZTUCZNA INTELIGENCJA I SYSTEMY DORADCZE

UCZENIE MASZYNOWE - WPROWADZENIE I DRZEWA DECYZYJNE

System ALVINN

ALVINN prowadzi samochód po autostradzie z szybkością 70 mil na godzinę

www.wisewire.com, adaptuje sie do uzytkownika

Uczenie indukcyjne

Obiekty: dane reprezentujące rzeczywisty stan lub obiekt, tworzą przestrzeń obiektów X

Decyzja: Funkcja $dec : X \rightarrow V_{dec}$ przypisująca obiektom wartość decyzji z ustalonego zbioru V_{dec}

Zbiór przykładów: ustalony zbiór obiektów z X z przypisanymi wartościami decyzji:
 $(x_1, dec(x_1)), \dots, (x_m, dec(x_m))$

Problem:

Z danego zbioru przykładów nauczyć się funkcję (hipotezę) $h : X \rightarrow V_{dec}$ aproksymującą decyzję dec tak, żeby możliwie **najbardziej poprawnie** przypisywała ją obiektom z przestrzeni X , dla których nieznana jest wartość decyzji dec

Uczenie indukcyjne: kolko i krzyzyk

Obiekty to pary: stan gry i ocena stanu

<i>O</i>	<i>O</i>	<i>X</i>
	<i>X</i>	
<i>X</i>		

, +1

Problem polega na nauczeniu się właściwej oceny stanu gry

Uczenie indukcyjne: uprawianie sportu

Obiekty to wektory wartości opisujące bieżące warunki pogodowe

Przykład	Atrybuty						Decyzja
	<i>Niebo</i>	<i>Temp</i>	<i>Wilgotn</i>	<i>Wiatr</i>	<i>Woda</i>	<i>Prognoza</i>	<i>Sport</i>
<i>Dzień 1</i>	<i>Słońce</i>	<i>Ciepło</i>	<i>Normalna</i>	<i>Silny</i>	<i>Ciepła</i>	<i>Bez zmian</i>	<i>Tak</i>
<i>Dzień 2</i>	<i>Słońce</i>	<i>Ciepło</i>	<i>Wysoka</i>	<i>Silny</i>	<i>Ciepła</i>	<i>Bez zmian</i>	<i>Tak</i>
<i>Dzień 3</i>	<i>Deszcz</i>	<i>Zimno</i>	<i>Normalna</i>	<i>Silny</i>	<i>Ciepła</i>	<i>Zmiana</i>	<i>Nie</i>
<i>Dzień 4</i>	<i>Słońce</i>	<i>Ciepło</i>	<i>Wysoka</i>	<i>Silny</i>	<i>Chłodna</i>	<i>Zmiana</i>	<i>Tak</i>

Problem polega na nauczaniu się podejmowania właściwego wyboru na podstawie bieżących warunków pogodowych

Rodzaje decyzji

Decyzja może przyjmować wartości:

- ◇ rzeczywiste (decyzja ciągła)
- ◇ dyskretne
- ◇ binarne (TRUE lub FALSE)

Hipoteza spojna

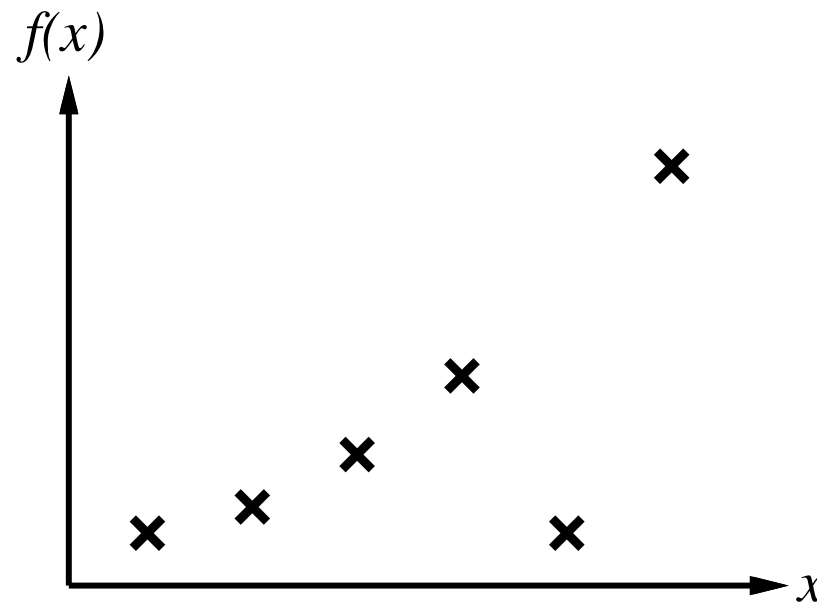
Hipoteza H jest **spójna** na zbiorze treningowym $(x_1, dec(x_1)), \dots, (x_m, dec(x_m))$, jeśli

$$h(x_i) = dec(x_i) \text{ dla każdego } 1 \leq i \leq m$$

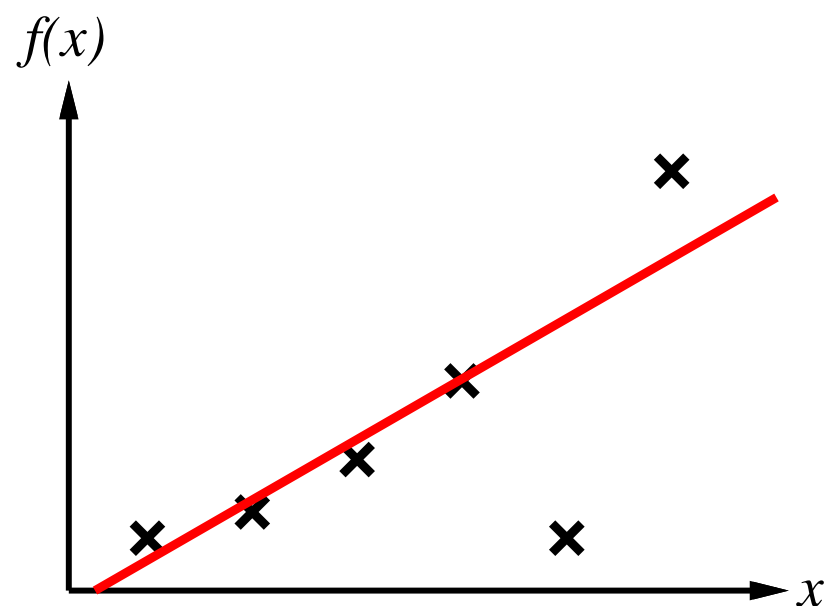
Regresja (decyzja ciągła)

Regresja to aproksymacja decyzji o wartości ciągłej

Regresja (decyzja ciągła)

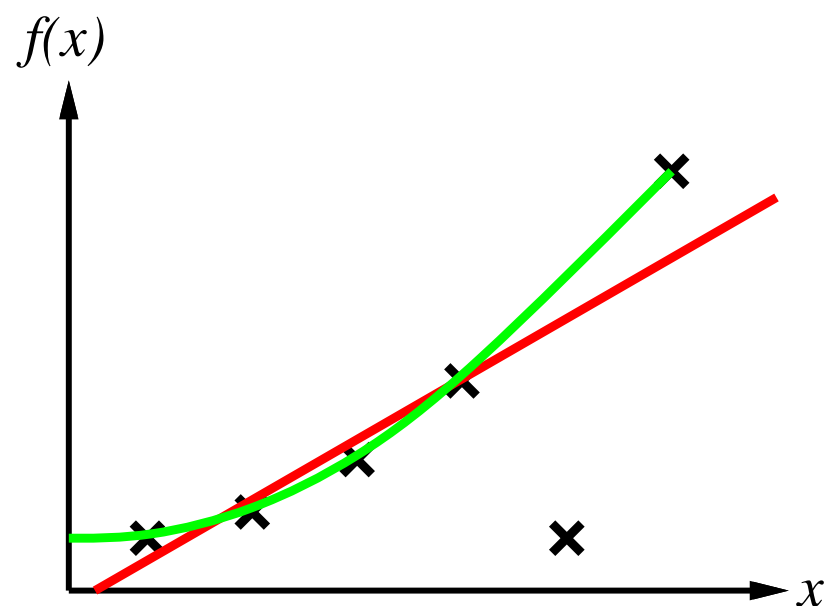
Regresja to aproksymacja decyzji o wartości ciągłej

Regresja liniowa

Regresja (decyzja ciągła)

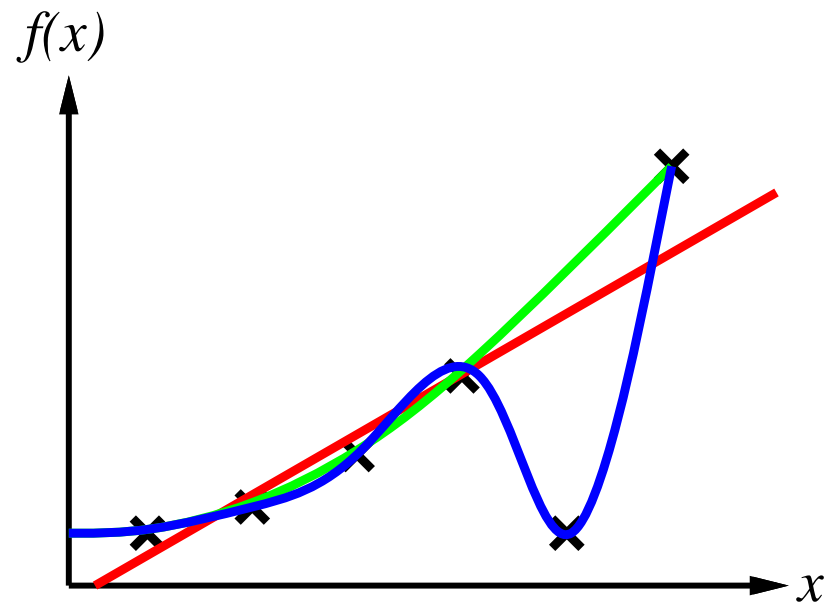
Regresja to aproksymacja decyzji o wartości ciągłej

Regresja kwadratowa

Regresja (decyzja ciągła)

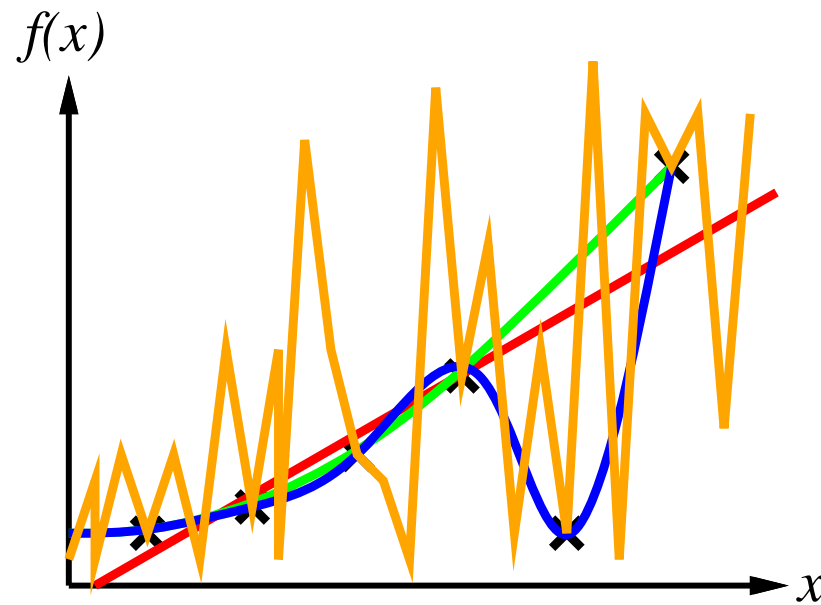
Regresja to aproksymacja decyzji o wartości ciągłej

Regresja wyższego stopnia (spójna)

Regresja (decyzja ciągła)

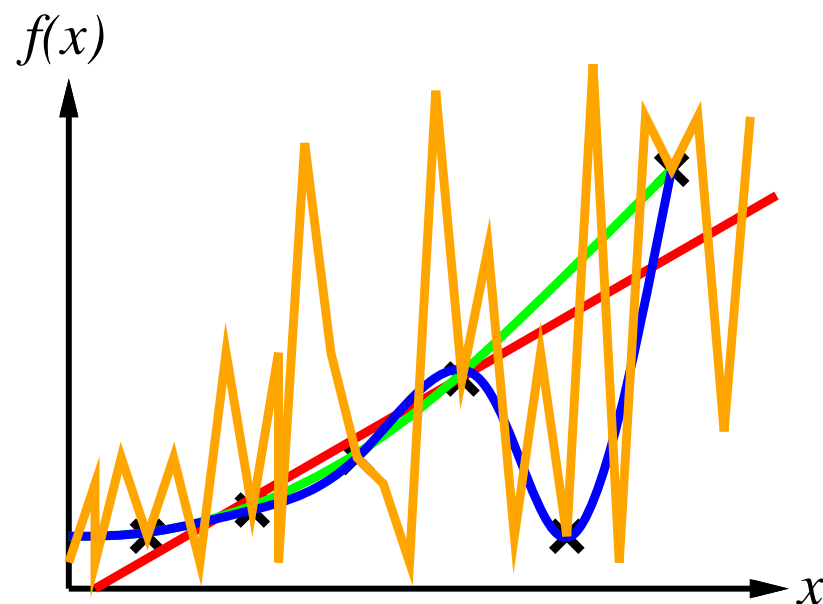
Regresja to aproksymacja decyzji o wartości ciągłej

Regresja kawałkami liniowa (spójna)

Brzytwa Ockhama

Brzytwa Ockhama wybiera hipotezę, która maksymalizuje połączenie spójności i prostoty

Wybór aproksymacji zależy od funkcji oceny spójności i prostoty

Opis obiektów przez atrybuty

Atrybuty: zbiór atrybutów $A = \{a_1, a_2, \dots, a_n\}$

Obiekty: Wektory wartości atrybutów $x = \langle x_1, x_2, \dots, x_n \rangle$

Wartości atrybutów mogą być:

- ◇ ciągłe
- ◇ dyskretne
- ◇ binarne (TRUE lub FALSE)

Opis obiektów przez atrybuty: przykład

Decyzja na grę w tenisa jest binarna: Yes lub No

<i>Day</i>	<i>Outlook</i>	<i>Temperature</i>	<i>Humidity</i>	<i>Wind</i>	<i>PlayTennis</i>
<i>D1</i>	<i>Sunny</i>	<i>Hot</i>	<i>High</i>	<i>Weak</i>	<i>No</i>
<i>D2</i>	<i>Sunny</i>	<i>Hot</i>	<i>High</i>	<i>Strong</i>	<i>No</i>
<i>D3</i>	<i>Overcast</i>	<i>Hot</i>	<i>High</i>	<i>Weak</i>	<i>Yes</i>
<i>D4</i>	<i>Rain</i>	<i>Mild</i>	<i>High</i>	<i>Weak</i>	<i>Yes</i>
<i>D5</i>	<i>Rain</i>	<i>Cool</i>	<i>Normal</i>	<i>Weak</i>	<i>Yes</i>
<i>D6</i>	<i>Rain</i>	<i>Cool</i>	<i>Normal</i>	<i>Strong</i>	<i>No</i>
<i>D7</i>	<i>Overcast</i>	<i>Cool</i>	<i>Normal</i>	<i>Strong</i>	<i>Yes</i>
<i>D8</i>	<i>Sunny</i>	<i>Mild</i>	<i>High</i>	<i>Weak</i>	<i>No</i>
<i>D9</i>	<i>Sunny</i>	<i>Cool</i>	<i>Normal</i>	<i>Weak</i>	<i>Yes</i>
<i>D10</i>	<i>Rain</i>	<i>Mild</i>	<i>Normal</i>	<i>Weak</i>	<i>Yes</i>
<i>D11</i>	<i>Sunny</i>	<i>Mild</i>	<i>Normal</i>	<i>Strong</i>	<i>Yes</i>
<i>D12</i>	<i>Overcast</i>	<i>Mild</i>	<i>High</i>	<i>Strong</i>	<i>Yes</i>
<i>D13</i>	<i>Overcast</i>	<i>Hot</i>	<i>Normal</i>	<i>Weak</i>	<i>Yes</i>
<i>D14</i>	<i>Rain</i>	<i>Mild</i>	<i>High</i>	<i>Strong</i>	<i>No</i>

Przestrzen hipotez

Ile jest różnych hipotez (funkcji) binarnych dla n atrybutów binarnych??

Przestrzen hipotez

Ile jest różnych hipotez (funkcji) binarnych dla n atrybutów binarnych??

= liczba funkcji binarnych dla dziedziny z 2^n obiektami = 2^{2^n}

Przestrzen hipotez

Ile jest różnych hipotez (funkcji) binarnych dla n atrybutów binarnych??

= liczba funkcji binarnych dla dziedziny z 2^n obiektami = 2^{2^n}

np. dla 6 atrybutów binarnych jest 18,446,744,073,709,551,616 hipotez

Ograniczanie przestrzeni hipotez

Przestrzeń hipotez można ograniczyć do ustalonej klasy hipotez

Ograniczanie przestrzeni hipotez: przykład

Przestrzeń hipotez można ograniczyć do ustalonej klasy hipotez

Ile jest czysto koniunkcyjnych funkcji (np. $Hungry \wedge \neg Rain$)??

Ograniczanie przestrzeni hipotez: przykład

Przestrzeń hipotez można ograniczyć do ustalonej klasy hipotez

Ile jest czysto koniunkcyjnych funkcji (np. $Hungry \wedge \neg Rain$)??

Każdy atrybut może wystąpić jako literał **pozytywny**,
jako literał **negatywny** lub wcale

Ograniczanie przestrzeni hipotez: przykład

Przestrzeń hipotez można ograniczyć do ustalonej klasy hipotez

Ile jest czysto koniunkcyjnych funkcji (np. $Hungry \wedge \neg Rain$)??

Każdy atrybut może wystąpić jako literał **pozytywny**,
jako literał **negatywny** lub wcale

$\Rightarrow 3^n$ różnych funkcji koniunkcyjnych

Zwiększanie przestrzeni hipotez

Co powoduje zwiększenie klasy dopuszczalnych hipotez??

Zwiększanie przestrzeni hipotez

Co powoduje zwiększenie klasy dopuszczalnych hipotez??

– zwiększa szansę, że funkcja docelowa może być wyrażona

Zwiększanie przestrzeni hipotez

Co powoduje zwiększenie klasy dopuszczalnych hipotez??

- zwiększa szansę, że funkcja docelowa może być wyrażona
- zwiększa liczbę hipotez zgodnych ze zbiorem treningowym

Zwiększanie przestrzeni hipotez

Co powoduje zwiększenie klasy dopuszczalnych hipotez??

- zwiększa szansę, że funkcja docelowa może być wyrażona
- zwiększa liczbę hipotez zgodnych ze zbiorem treningowym
- ⇒ może spowodować gorszą skuteczność predykcji

Empiryczna miara jakości hipotezy

Dane dzielone są na **zbiór treningowy** U_{trn} i **zbiór testowy** U_{tst}

Hipoteza $h : X \rightarrow V_{dec}$ jest indukowana na podstawie zbioru treningowego U_{trn}

Skuteczność hipotezy $Accuracy(h)$ jest mierzona proporcją poprawnie sklasyfikowanych obiektów ze zbioru testowego

$$Accuracy(h) = \frac{|\{x \in U_{tst} : h(x) = dec(x)\}|}{|U_{tst}|}$$

Metody wnioskowania

Metody wnioskowania dla danych opisanych przez zbiór atrybutów z decyzją dyskretną:

- ◇ Drzewa decyzyjne
- ◇ Systemy regułowe
- ◇ Sieci neuronowe
- ◇ Wnioskowanie oparte na podobieństwie
- ◇ Sieci bayessowskie

Drzewa decyzyjne: reprezentacja

Węzły wewnętrzne

Każdy związany z jednym atrybutem,
reprezentuje test wartości tego atrybutu

Gałęzie

Każda związana z jedną wartością lub z podzbiorem wartości
atrybutu węzła, z którego wychodzi gałąź,
odpowiada obiektom danych z pasującymi wartościami atrybutu

Liście

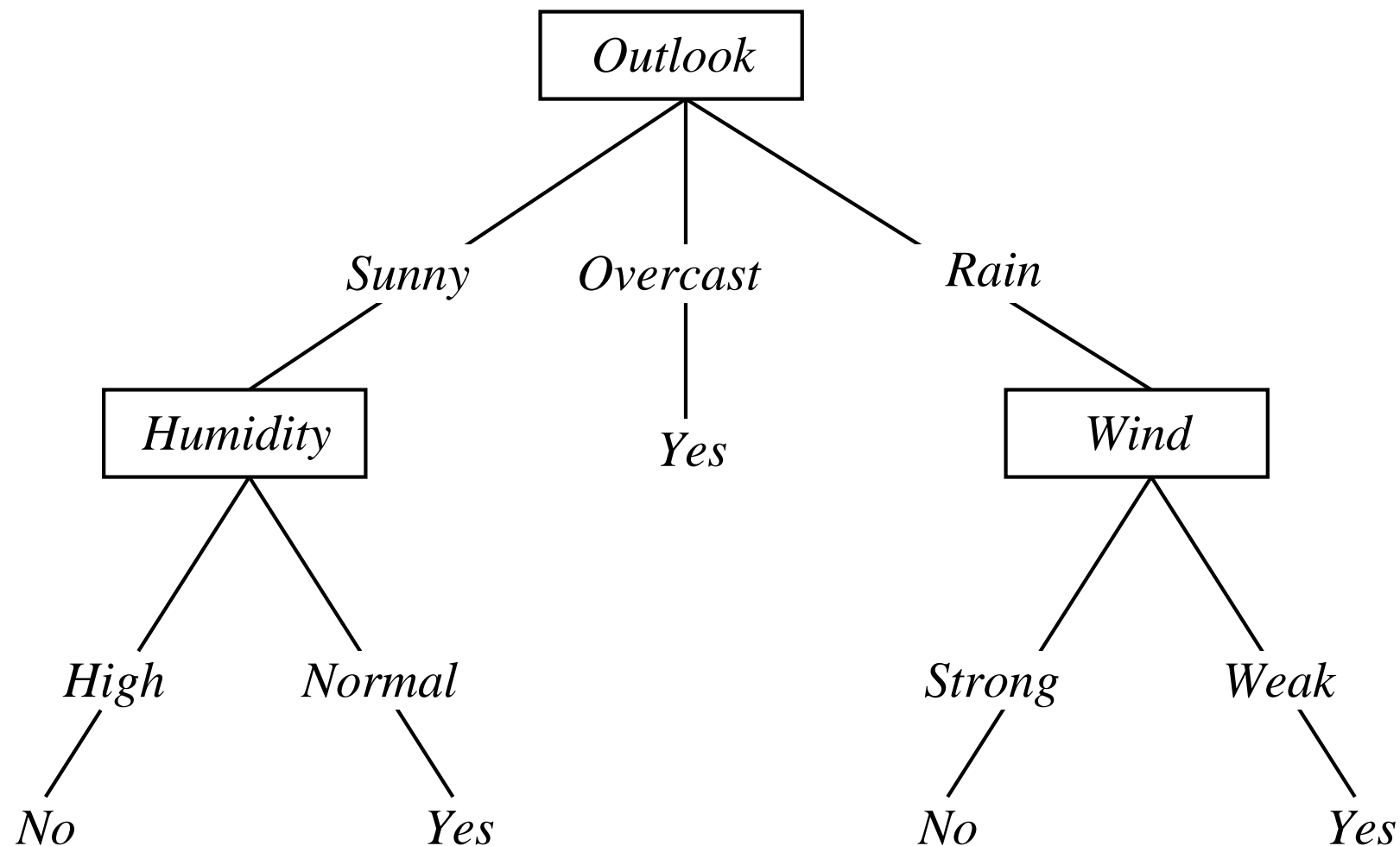
Każdy związany z decyzją lub rozkładem decyzji, odpowiada obiektom
danych pasującym do ścieżki prowadzącej do danego liścia

Drzewa decyzyjne: przykład

Reprezentacja danych

<i>Day</i>	<i>Outlook</i>	<i>Temperature</i>	<i>Humidity</i>	<i>Wind</i>	<i>PlayTennis</i>
<i>D1</i>	<i>Sunny</i>	<i>Hot</i>	<i>High</i>	<i>Weak</i>	<i>No</i>
<i>D2</i>	<i>Sunny</i>	<i>Hot</i>	<i>High</i>	<i>Strong</i>	<i>No</i>
<i>D3</i>	<i>Overcast</i>	<i>Hot</i>	<i>High</i>	<i>Weak</i>	<i>Yes</i>
<i>D4</i>	<i>Rain</i>	<i>Mild</i>	<i>High</i>	<i>Weak</i>	<i>Yes</i>
<i>D5</i>	<i>Rain</i>	<i>Cool</i>	<i>Normal</i>	<i>Weak</i>	<i>Yes</i>
<i>D6</i>	<i>Rain</i>	<i>Cool</i>	<i>Normal</i>	<i>Strong</i>	<i>No</i>
<i>D7</i>	<i>Overcast</i>	<i>Cool</i>	<i>Normal</i>	<i>Strong</i>	<i>Yes</i>
<i>D8</i>	<i>Sunny</i>	<i>Mild</i>	<i>High</i>	<i>Weak</i>	<i>No</i>
<i>D9</i>	<i>Sunny</i>	<i>Cool</i>	<i>Normal</i>	<i>Weak</i>	<i>Yes</i>
<i>D10</i>	<i>Rain</i>	<i>Mild</i>	<i>Normal</i>	<i>Weak</i>	<i>Yes</i>
<i>D11</i>	<i>Sunny</i>	<i>Mild</i>	<i>Normal</i>	<i>Strong</i>	<i>Yes</i>
<i>D12</i>	<i>Overcast</i>	<i>Mild</i>	<i>High</i>	<i>Strong</i>	<i>Yes</i>
<i>D13</i>	<i>Overcast</i>	<i>Hot</i>	<i>Normal</i>	<i>Weak</i>	<i>Yes</i>
<i>D14</i>	<i>Rain</i>	<i>Mild</i>	<i>High</i>	<i>Strong</i>	<i>No</i>

Drzewa decyzyjne: przykład

Drzewa decyzyjne: moc wyrażania

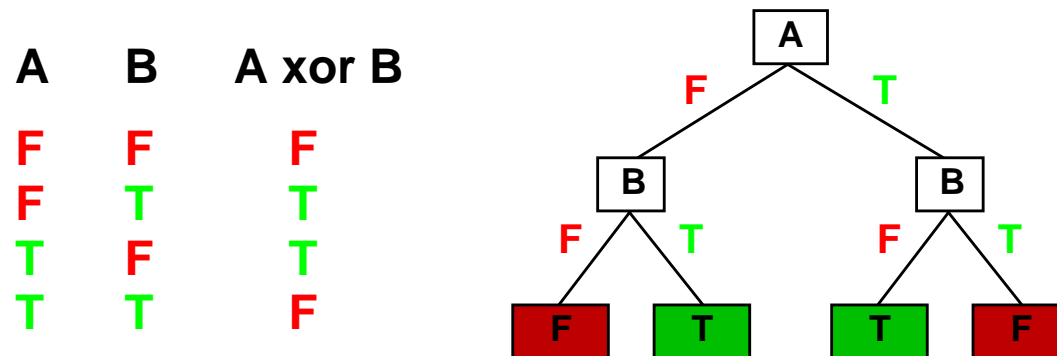
Fakt 1: Dla każdego zbioru treningowego istnieje spójne drzewo decyzyjne

Dowód: zaczynamy od pustego drzewa i dla każdego obiektu danych dokładamy

ścieżkę prowadzącą przez wszystkie atrybuty z wartościami krawędzi odpowiadającymi wartościom atrybutów w obiekcie

Fakt 2: Dla każdej funkcji istnieje spójne drzewo decyzyjne

Dowód: można utworzyć zbiór treningowy zawierający obiekty odpowiadające wszystkim kombinacjom wartości atrybutów o decyzji zgodnej z daną funkcją

Drzewa decyzyjne: trenowanie

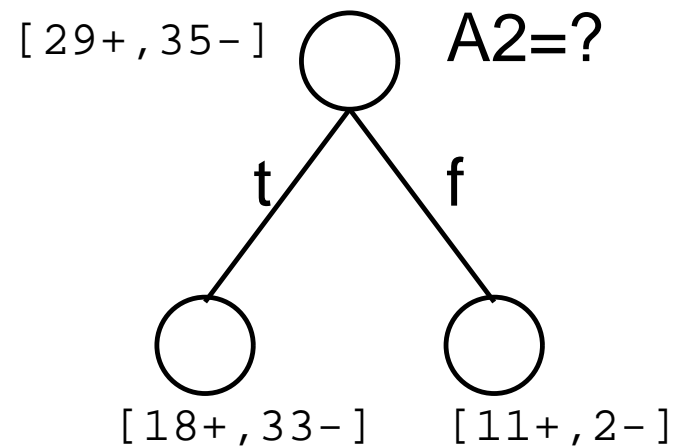
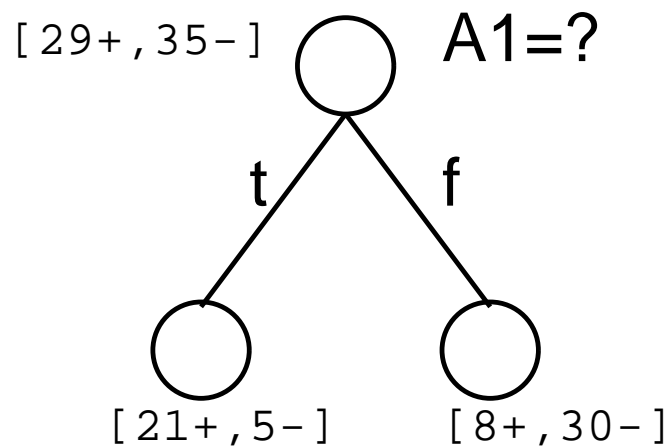
Cel: znalezienie drzewa spójnego ze zbiorem treningowym

Pomysł: rekurencyjne wybieranie **najbardziej znaczącego** atrybutu jako korzeń poddrzewa

```
function DTL(examples, attributes, default) returns a decision tree
  if examples is empty then return default
  else if all examples have the same classification then return the classification
  else if attributes is empty then return MODE(examples)
  else
    best ← CHOOSE-ATTRIBUTE(attributes, examples)
    tree ← a new decision tree with root test best
    for each value  $v_i$  of best do
      examplesi ← {elements of examples with best =  $v_i$ }
      subtree ← DTL(examplesi, attributes – best, MODE(examples))
      add a branch to tree with label  $v_i$  and subtree subtree
  return tree
```

Drzewa decyzyjne: wybór atrybutu

Różne atrybuty dają różne rozkłady decyzji w gałęziach

Funkcja CHOOSE-ATTRIBUTE wybiera najlepszy z nich

Entropia

Dany jest rozkład prawdopodobieństwa $\langle p_1, \dots, p_n \rangle$

Miara **entropii** wyznacza, ile informacji niesie z sobą ten rozkład

$$Entropy(\langle p_1, \dots, p_n \rangle) = \sum_{i=1}^n -p_i \log_2 p_i$$

Entropia

Dany jest rozkład prawdopodobieństwa $\langle p_1, \dots, p_n \rangle$

Miara **entropii** wyznacza, ile informacji niesie z sobą ten rozkład

$$Entropy(\langle p_1, \dots, p_n \rangle) = \sum_{i=1}^n -p_i \log_2 p_i$$

S — zbiór obiektów danych

S_d — zbiór obiektów w S z decyzją d

$$Entropy(S) = \sum_{d \in V_{dec}} \frac{|S_d|}{|S|} \log_2 \frac{|S|}{|S_d|}$$

Entropia = średnia liczba bitów potrzebna do zakodowania decyzji d dla losowo wybranego obiektu ze zbioru S (przy optymalnym kodowaniu decyzji)

Dlaczego??

Entropia

Dany jest rozkład prawdopodobieństwa $\langle p_1, \dots, p_n \rangle$

Miara **entropii** wyznacza, ile informacji niesie z sobą ten rozkład

$$Entropy(\langle p_1, \dots, p_n \rangle) = \sum_{i=1}^n -p_i \log_2 p_i$$

S — zbiór obiektów danych

S_d — zbiór obiektów w S z decyzją d

$$Entropy(S) = \sum_{d \in V_{dec}} -\frac{|S_d|}{|S|} \log_2 \frac{|S_d|}{|S|}$$

Entropia = średnia liczba bitów potrzebna do zakodowania decyzji d dla losowo wybranego obiektu ze zbioru S (przy optymalnym kodowaniu decyzji)

Dlaczego??

Optymalne kodowanie przydziela $-\log_2 p$ bitów do decyzji występującej z prawdopodobieństwem p

Entropia: dwie decyzje

Dane są dwie decyzje: pozytywna ($\oplus$) i negatywna ($\ominus$)

$p_{\oplus} = \frac{|S_{\oplus}|}{|S|}$ — proporcja obiektów z decyzją pozytywną w zbiorze S

$p_{\ominus} = \frac{|S_{\ominus}|}{|S|}$ — proporcja obiektów z decyzją negatywną w zbiorze S

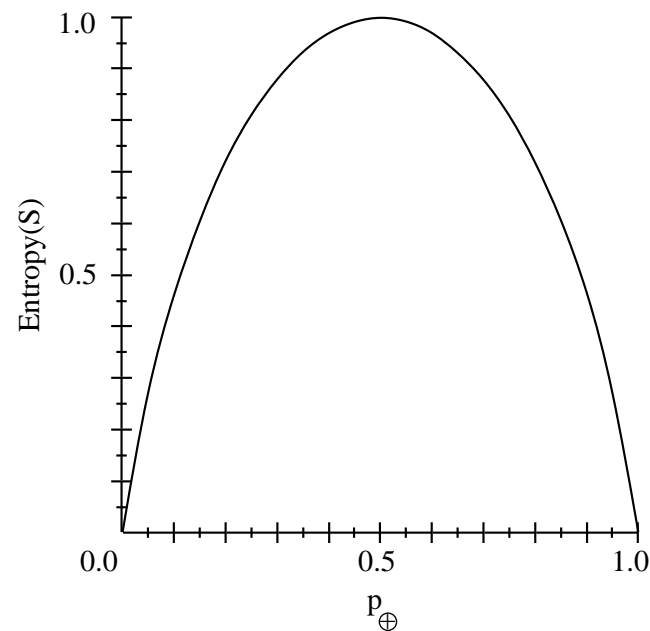
Entropia: dwie decyzje

Dane są dwie decyzje: pozytywna ($\oplus$) i negatywna ($\ominus$)

$p_{\oplus} = \frac{|S_{\oplus}|}{|S|}$ — proporcja obiektów z decyzją pozytywną w zbiorze S

$p_{\ominus} = \frac{|S_{\ominus}|}{|S|}$ — proporcja obiektów z decyzją negatywną w zbiorze S

$$Entropy(S) = -p_{\oplus} \log_2 p_{\oplus} - p_{\ominus} \log_2 p_{\ominus}$$

Zysk informacji dla atrybutu symbolicznego

Zysk informacji $Gain(S, a)$

= redukcja entropii przy podziale zbioru względem atrybutu a

S_v — zbiór obiektów w S z wartością atrybutu $a = v$

$$Gain(S, a) = Entropy(S) - \sum_{v \in Values(a)} \frac{|S_v|}{|S|} Entropy(S_v)$$

Zysk informacji dla atrybutu symbolicznego

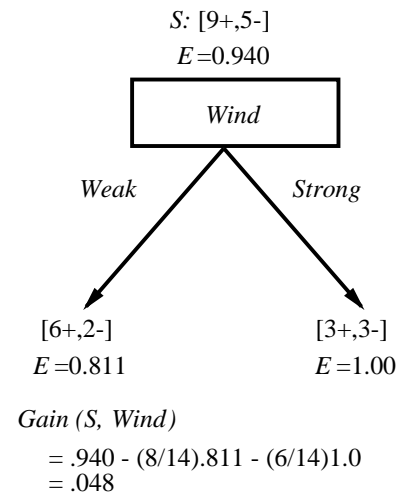
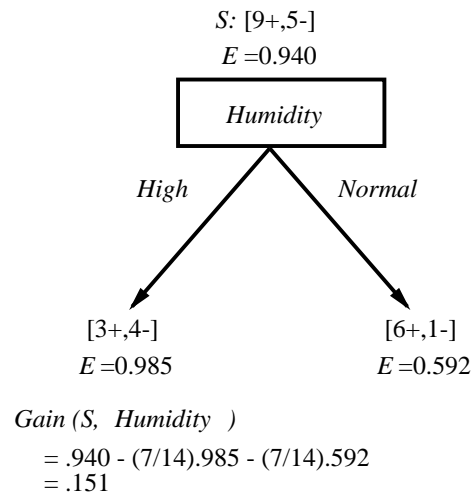
Zysk informacji $Gain(S, a)$

= redukcja entropii przy podziale zbioru względem atrybutu a

S_v — zbiór obiektów w S z wartością atrybutu $a = v$

$$Gain(S, a) = Entropy(S) - \sum_{v \in Values(a)} \frac{|S_v|}{|S|} Entropy(S_v)$$

Which attribute is the best classifier?

Wybor atrybutu

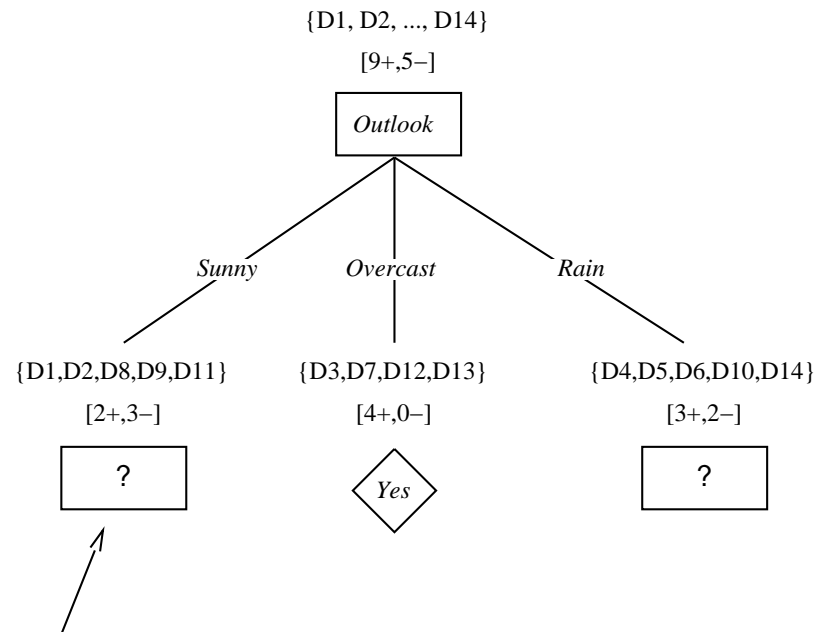
Drzewo decyzyjne w każdym węźle wybiera atrybut a z największym zyskiem informacji, tzn. z największą wartością $Gain(S, a)$

Wybor atrybutu: przykład

Zbiór danych

<i>Day</i>	<i>Outlook</i>	<i>Temperature</i>	<i>Humidity</i>	<i>Wind</i>	<i>PlayTennis</i>
<i>D1</i>	<i>Sunny</i>	<i>Hot</i>	<i>High</i>	<i>Weak</i>	<i>No</i>
<i>D2</i>	<i>Sunny</i>	<i>Hot</i>	<i>High</i>	<i>Strong</i>	<i>No</i>
<i>D3</i>	<i>Overcast</i>	<i>Hot</i>	<i>High</i>	<i>Weak</i>	<i>Yes</i>
<i>D4</i>	<i>Rain</i>	<i>Mild</i>	<i>High</i>	<i>Weak</i>	<i>Yes</i>
<i>D5</i>	<i>Rain</i>	<i>Cool</i>	<i>Normal</i>	<i>Weak</i>	<i>Yes</i>
<i>D6</i>	<i>Rain</i>	<i>Cool</i>	<i>Normal</i>	<i>Strong</i>	<i>No</i>
<i>D7</i>	<i>Overcast</i>	<i>Cool</i>	<i>Normal</i>	<i>Strong</i>	<i>Yes</i>
<i>D8</i>	<i>Sunny</i>	<i>Mild</i>	<i>High</i>	<i>Weak</i>	<i>No</i>
<i>D9</i>	<i>Sunny</i>	<i>Cool</i>	<i>Normal</i>	<i>Weak</i>	<i>Yes</i>
<i>D10</i>	<i>Rain</i>	<i>Mild</i>	<i>Normal</i>	<i>Weak</i>	<i>Yes</i>
<i>D11</i>	<i>Sunny</i>	<i>Mild</i>	<i>Normal</i>	<i>Strong</i>	<i>Yes</i>
<i>D12</i>	<i>Overcast</i>	<i>Mild</i>	<i>High</i>	<i>Strong</i>	<i>Yes</i>
<i>D13</i>	<i>Overcast</i>	<i>Hot</i>	<i>Normal</i>	<i>Weak</i>	<i>Yes</i>
<i>D14</i>	<i>Rain</i>	<i>Mild</i>	<i>High</i>	<i>Strong</i>	<i>No</i>

Wybor atrybutu: przykład

Which attribute should be tested here?

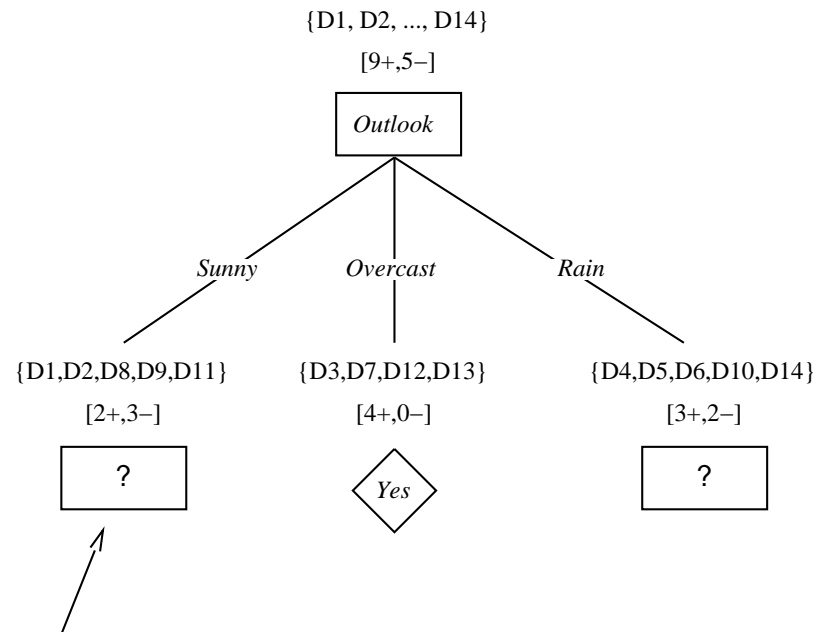
$$S_{\text{sunny}} = \{D1, D2, D8, D9, D11\}$$

$$\text{Gain}(S_{\text{sunny}}, \text{Humidity}) = .970 - (3/5) 0.0 - (2/5) 0.0 = .970$$

$$\text{Gain}(S_{\text{sunny}}, \text{Temperature}) = .970 - (2/5) 0.0 - (2/5) 1.0 - (1/5) 0.0 = .570$$

$$\text{Gain}(S_{\text{sunny}}, \text{Wind}) = .970 - (2/5) 1.0 - (3/5) .918 = .019$$

Wybor atrybutu: przykład

Which attribute should be tested here?

$$S_{\text{sunny}} = \{D1, D2, D8, D9, D11\}$$

$$\text{Gain}(S_{\text{sunny}}, \text{Humidity}) = .970 - (3/5) 0.0 - (2/5) 0.0 = .970$$

$$\text{Gain}(S_{\text{sunny}}, \text{Temperature}) = .970 - (2/5) 0.0 - (2/5) 1.0 - (1/5) 0.0 = .570$$

$$\text{Gain}(S_{\text{sunny}}, \text{Wind}) = .970 - (2/5) 1.0 - (3/5) .918 = .019$$

Najlepszym atrybutem jest *Humidity*

Zysk informacji dla atrybutu numerycznego

Zysk informacji $Gain(S, a, c)$

= redukcja entropii względem cięcia binarnego c na atrybucie a

c — wartość cięcia

$s_{a < c}$ — zbiór obiektów z wartościami atrybutu a poniżej cięcia

$s_{a \geq c}$ — zbiór obiektów z wartościami atrybutu a powyżej cięcia

$$Gain(S, a, c) = Entropy(S) - \frac{|s_{a < c}|}{|S|} Entropy(s_{a < c}) - \frac{|s_{a \geq c}|}{|S|} Entropy(s_{a \geq c})$$

Wybor ciecia

Drzewo decyzyjne wybiera atrybut rozpatrując **najlepsze cięcia** dla atrybutów numerycznych

Wybor ciecia

Drzewo decyzyjne wybiera atrybut rozpatrując **najlepsze cięcia** dla atrybutów numerycznych

Przykład

Dany jest atrybut numeryczny *Temperature* z następującymi wartościami w zbiorze treningowym:

<i>Temperature</i>	4	8	16	22	26	32
<i>PlayTennis</i>	No	No	Yes	Yes	Yes	No

Najlepsze cięcie??

Wybor ciecia

Drzewo decyzyjne wybiera atrybut rozpatrując **najlepsze cięcia** dla atrybutów numerycznych

Przykład

Dany jest atrybut numeryczny *Temperature* z następującymi wartościami w zbiorze treningowym:

<i>Temperature</i>	4	8	16	22	26	32
<i>PlayTennis</i>	No	No	Yes	Yes	Yes	No

Najlepsze cięcie??

$$Gain(S, a, 0) = 1.0 - (0/6)0.0 - (6/6)1.0 = 0.0$$

$$Gain(S, a, 12) = 1.0 - (2/6)0.0 - (4/6)0.811 = 0.439$$

$$Gain(S, a, 29) = 1.0 - (5/6)0.971 - (1/6)0.0 = 0.191$$

Najlepsze cięcie: $c = 12$

Wielokrotny wybór atrybutu

Ten sam atrybut **numeryczny** może być wybrany **kilkakrotnie** na jednej ścieżce od korzenia do liścia:

Przykład: najpierw cięcie $c_1 = 12$, potem $c_2 = 29$

<i>Temperature</i>	4	8	16	22	26	32
<i>PlayTennis</i>	No	No	Yes	Yes	Yes	No

Ale każdy atrybut **symboliczny** może być wybrany **co najwyżej raz** !

Wybor atrybutu: normalizacja

Problem

Miara *Gain* faworyzuje atrybuty z wieloma wartościami, w szczególności atrybut z wartościami jednoznacznymi, np. PESEL, ma maksymalną wartość *Gain*, ale jego użyteczność dla nowych przykładów jest żadna

Wybor atrybutu: normalizacja

Problem

Miara *Gain* faworyzuje atrybuty z wieloma wartościami, w szczególności atrybut z wartościami jednoznacznymi, np. PESEL, ma maksymalną wartość *Gain*, ale jego użyteczność dla nowych przykładów jest żadna

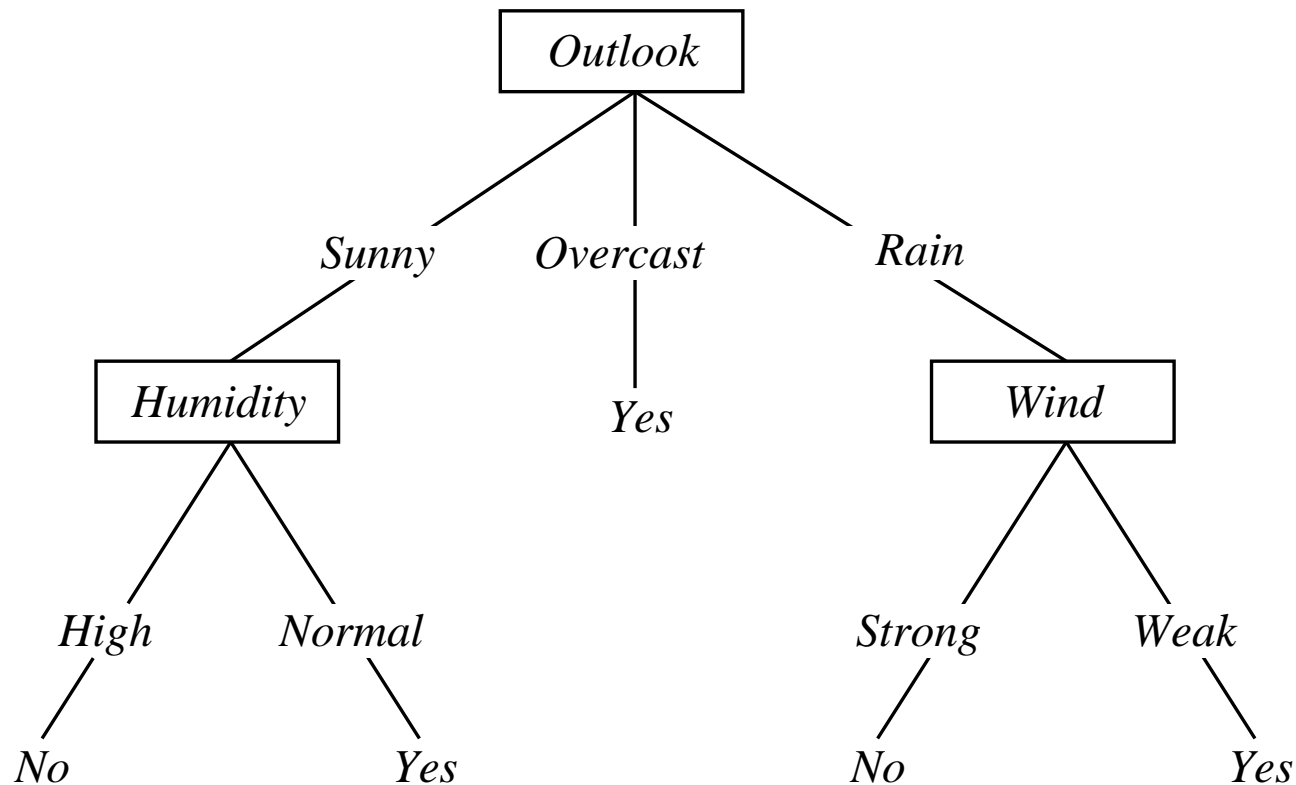
Rozwiązanie: można zastosować normalizację miary *Gain*

$$SplitInformation(S, a) = -\sum_{v \in Values(a)} \frac{|S_v|}{|S|} \log_2 \frac{|S_v|}{|S|}$$

i użyć miary *GainRatio* zamiast *Gain*:

$$GainRatio(S, a) = \frac{Gain(S, a)}{SplitInformation(S, a)}$$

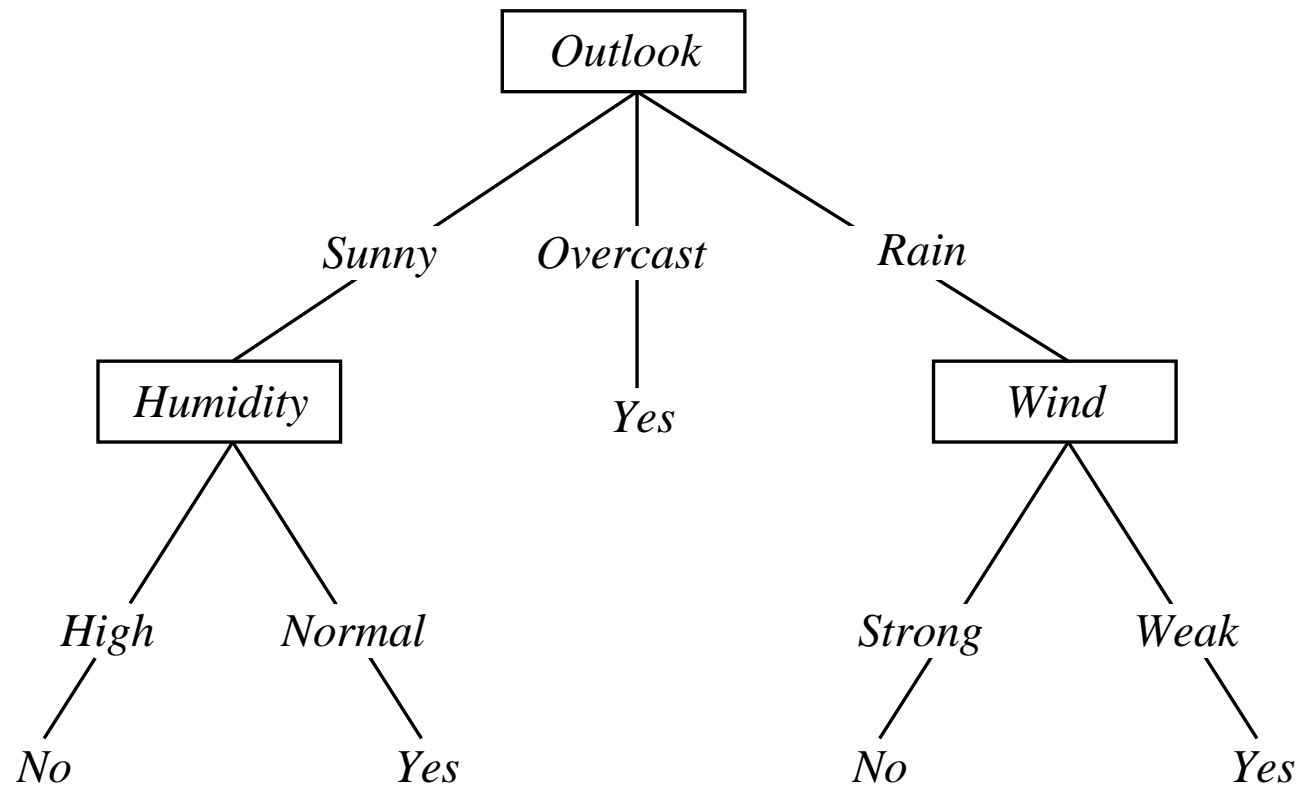
Drzewa decyzyjne: klasyfikacja obiektu

Day	Outlook	Temperature	Humidity	Wind	PlayTennis
Today	Sunny	Hot	Normal	Weak	??

Odpowiedź??

Drzewa decyzyjne: klasyfikacja obiektu

Day	Outlook	Temperature	Humidity	Wind	PlayTennis
Today	Sunny	Hot	Normal	Weak	??

Odpowiedź??

$Outlook = Sunny \rightarrow Humidity = Normal \rightarrow PlayTennis = Yes$

Drzewa decyzyjne: wartosci brakujace

Problem:

Co robić, kiedy informacja o klasyfikowanym obiekcie jest niepełna, np.:

<i>Day</i>	<i>Outlook</i>	<i>Temperature</i>	<i>Humidity</i>	<i>Wind</i>	<i>PlayTennis</i>
<i>Today</i>	<i>?</i>	<i>Hot</i>	<i>High</i>	<i>Weak</i>	<i>??</i>

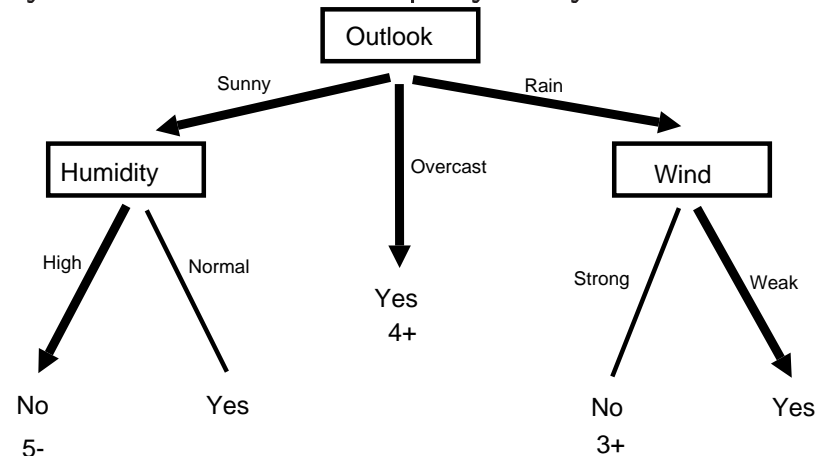
Drzewa decyzyjne: wartosci brakujace

Problem:

Co robić, kiedy informacja o klasyfikowanym obiekcie jest niepełna, np.:

<i>Day</i>	<i>Outlook</i>	<i>Temperature</i>	<i>Humidity</i>	<i>Wind</i>	<i>PlayTennis</i>
<i>Today</i>	<i>?</i>	<i>Hot</i>	<i>High</i>	<i>Weak</i>	<i>??</i>

Pomysł: zejście wszystkimi ścieżkami przy atrybutach z nieustaloną wartością

Odpowiedź:??

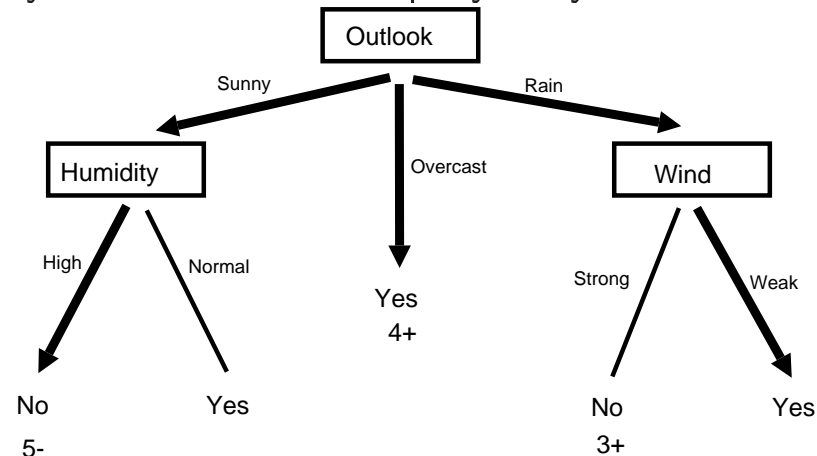
Drzewa decyzyjne: wartosci brakujace

Problem:

Co robić, kiedy informacja o klasyfikowanym obiekcie jest niepełna, np.:

<i>Day</i>	<i>Outlook</i>	<i>Temperature</i>	<i>Humidity</i>	<i>Wind</i>	<i>PlayTennis</i>
<i>Today</i>	<i>?</i>	<i>Hot</i>	<i>High</i>	<i>Weak</i>	<i>??</i>

Pomysł: zejście wszystkimi ścieżkami przy atrybutach z nieustaloną wartością

Odpowiedź:??

Maksym. z sumy rozkładów decyzji obiektów uczących w uzyskanych liściach:

$$5 \times No \wedge (4 + 3) \times Yes \rightarrow PlayTennis = Yes$$

Drzewo decyzyjne: przycinanie

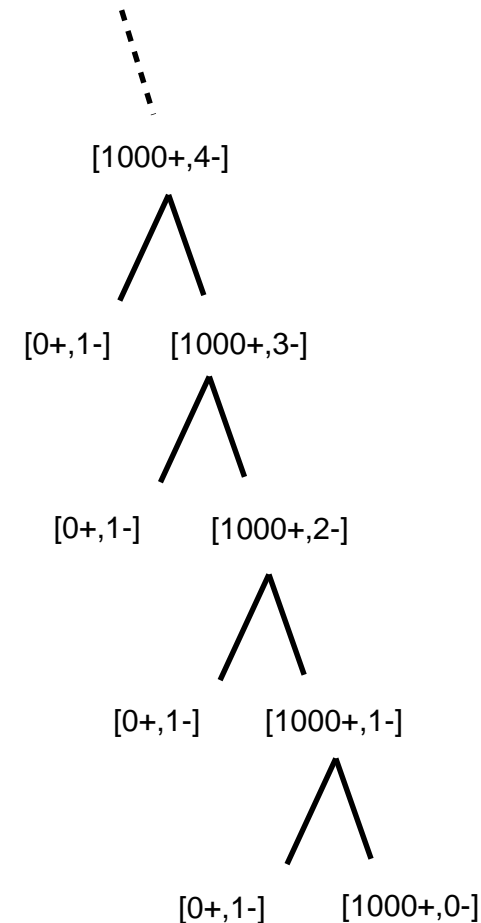
Problem:

Bardzo rzadkie wyjątki lub błędy
w przykładach uczących
mogą spowodować niepotrzebne
rozwiniecie gałęzi drzewa

Pomysł:

Dodanie fazy walidacji drzewa decyzyjnego
do procesu uczenia.

Węzły rozdzielające, które nie potwierdzą
swojej przydatności w fazie walidacji,
są zamieniane na liście.

Drzewo decyzyjne: algorytm z przycinaniem

function DTL-PRUNED(*examples, attributes, default*) **returns** a decision tree

building, validating $\leftarrow$ split *examples* into building and validating sets

tree $\leftarrow$ DTL(*building, attributes, default*)

tree $\leftarrow$ PRUNE-TREE(*validating, tree*)

return *tree*

---

function PRUNE-TREE(*validationset, tree*) **returns** a pruned decision tree

leafparents $\leftarrow$ inner nodes in *tree* such that all their successors are leaf nodes

while *leafparents* $\neq \{\}$

cand $\leftarrow$ a node from *leafparents*

d_{cand} $\leftarrow$ the most frequent decision among the building objects assigned to *cand*

if assigning *d_{cand}* to the objects going through the node *cand*

        does not worsen classification accuracy in *validationset* **then**

replace the subtree rooted at *cand* by the leaf node with the decision *d_{cand}*

if all brother nodes of *cand* are leafs **then**

add the parent of *cand* to *leafparents*

return the modified *tree*